

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Proponitur status quæstionis, & pars affirmativa eligitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

contendimus, Deum talem consensum ab humana voluntate non expectare, vel supponere, sed illum per suam gratiam præparantem & applicantem, intus in corde hominis efficere, ut clare explicat & docet August Epistola 107. ubi sic habet: *Quapropter ut in Deum credamus & per vim eius, non volentis, neque currentis, sed in Deum non quia velle non debemus, & currere, sed quia ipse in nobis, & velle operatur & currere.* Et de dono petiverit. cap. 17. *Nos ergo volumus, sed Deus non operatur & velle: nos ergo operamur, sed Deus in nobis operatur & operari pro bona voluntate: hoc nobis expedit & credere, & dicere: hoc est pium & rectum, ut sit humilis & submissa confessio, & detur tamen Deo. Idem eleganter docet Fulgentius de Incarnatione & gratia cap. 29. cuius verba relictimus Tractatu præcedenti disp. 6. art. 6. §. 6. ubi videtur postulare. Ex quibus patet responsio ad locum Ambrosii: ibi enim solum intendit explicare consensum & cooperationem liberi arbitrii, concurrentis ad justificationem, & salutem hominum, & solum vult declarare quod Deus salvet homines, non contradicentibus ipsis, neque coactis; ut constat ex illis verbis: *Non enim sic vult salvare, quod nolentes salventur.* Unde quando addit, quod Deus vult salvare homines, si ipsi velint, non intendit quod Deus expectet voluntates hominum, ut dicebant olim Semipelagiani; sed quod vult illos salvare si velint, non coactè, sed liberè, & spontaneè: ut enim ait Augustinus libro 1. ad Bonifacium cap. 19. *Deus vult intus in ipsis hominum cordibus operari, non ut homines, quod fieri non potest, nolentes credant, sed ut volentes ex nolentibus fiant.**

ARTICULUS V.

An per voluntatem antecedentem præparentur homini, in statu naturæ lapsæ, media, seu auxilia ad salutem sufficientia?

§. I.

Proponitur Status questionis, & pars affirmativa, eligitur.

A Gimus hic solum de Præparatione auxiliorum sufficientium, non autem de actuali collatione, & intrinsicæ receptione illorum (de hoc enim in Tractatu de Prædestinatione dicemus) & solum inquirimus, an sicut medicus qui aperit apothecam, omne remedium genus pro infirmis continentem, & omnibus patientem eam ponit, dicitur velle quantum est de se omnes sanare, licet talia remedia omnibus non applicet, imò forte aliqua ex illis, per accidens alicui vel aliquibus non sint applicabilia; ita etiam Deus ex voluntate illa generali & antecedente, quæ vult omnes homines salvos fieri, pro omnibus præparet aliqua media & remedia, seu auxilia ad salutem sufficientia, quamvis per talem voluntatem illa omnibus non conferat, nec applicet: imò interdum aliqua ex illis non sint proximè applicabilia: ut contingit in parvulis in utero materno decedentibus, quibus Baptismus, quamvis pro illis præparatus, & à Christo institutus, non est proximè applicabilis; quia in tali statu non possunt subijci operationi ministrorum Ecclesiæ, ut docent Theologi cum Magistro in 2. dist. 6. & cum D. Thoma 3. parte quæst. 8. art. 11. Pro resolutione.

Dico: per voluntatem antecedentem Deum præparare media, seu auxilia, quibus homines

A sufficienter ordinentur, & promoveantur in vitam æternam. Ita communiter docent Theologi contra Jansenium supra citatum, qui asserit voluntatem illam antecedentem salvandi omnes homines, in statu naturæ lapsæ, esse omnino sterilem & infructuosam, & per illam nullum præparari vel conferri hominibus auxilium sufficientem ad salutem, quamvis in statu innocentie, primis parentibus perutilem fuisse, ab eaque gratiam sufficientem, subditam illorum voluntati, quantum ad usum & efficaciam processisse fateatur.

B Probatur primò conclusio ex D. Thoma in 1. dist. 46. qu. 1. art. 1. ubi loquens de Voluntate antecedente, dicit: *Hujus voluntatis effectus est ipse ordo in finem salutis, & preventiva in finem omnium communiter proposita, tam naturalia quam gratuita.* Et cap. 12. in Epist. ad Hebræos lect. 3. *Deus, inquit, vult omnes homines salvos fieri, & ideo gratia nulli deest, sed omnibus, quantum in se est, se communicat.* Similiter lib. 3. cont. Gent. cap. 159. *Deus quantum in se est paratus est omnibus dare gratiam: vult enim omnes homines salvos fieri.* At hæc causalis non valeret, si Deus per voluntatem antecedentem, auxilia ad salutem sufficientia non præpararet: Ergo per talem voluntatem, hujusmodi auxilia præparat.

C Confirmatur exemplo mercatoris quo utitur D. Thomas supra relatus, ad explicandam voluntatem illam antecedentem, quæ Deus vult omnes homines salvos fieri. Quis enim dicat mercatorem velle salvare merces, nisi quantum est de se omnem diligentiam sufficientem adhibeat, per quam servari possint, quantumcumque cogatur propter alias causas consequentes, earum conservationem negligere, ne scilicet submergatur navis &c. Similiter etiam, quomodo stare potest, Deum habere veram & sinceram voluntatem salvandi omnes homines, si per talem voluntatem, media & auxilia per quæ salvari possint, eis non præparet: quamvis propter manifestatorem suæ justitiæ, & propter alias causas, velit permittere peccata, & plurius denegare auxilia efficacia, quibus de facto salventur.

D Secundo probatur ex D. Prospero cap. 25. de Vocat. Gentium, ubi ait: *Sive igitur novissima contempleris sæcula, seu prima, seu media: rationabiliter & pie creditur, omnes homines salvos fieri Deum velle, semperque voluisse; hoc non aliunde monstratur, quam de his beneficiis atque providentia Dei, quam universis generationibus communiter atque indifferenter impendit.* Ergo sentit S. Prosper, Deum per voluntatem generalem & antecedentem, quæ desiderat hominum salutem, velle dare seu præparare omnibus auxilia ad salutem sufficientia.

E Tertio probatur conclusio ratione fundamentali, quam insinuat S. Thomas loco relato ex 1. sent. Deus per voluntatem antecedentem ordinat omnes homines in finem salutis; *hujus enim voluntatis effectus, est ipse ordo in finem salutis, inquit S. Doctor ibidem.* Ergo per illam præparat hominibus auxilia ad salutem sufficientia. Consequentia patet, cum enim finis non sit consequibilis nisi per media, implicat homines, per voluntatem antecedentem sufficienter ordinari in finem salutis, nisi per talem voluntatem, media & auxilia ad salutem sufficientia præparentur.

F Confirmatur: Velle finem sine mediis, est velle aliquid impossibile; unde si Deus per voluntatem antecedentem vellet omnes homines salvos fieri,

fieri, & illos in finem salutis ordinare, & tamen de mediis, & auxiliis ad eam consequendam sufficientibus, illis non provideret, talis voluntas esset de re omnino impossibili: quod est absurdum, & divinæ sapientiæ injuriosum.

105.

Confirmant amplius: Per voluntatem antecedentem salus hominum, etiam reproborum, sit non solum possibilis, sed etiam aliquo modo futura (inchoativè scilicet & incompletè) ut artic. 3. declaravimus; quia divina voluntas non fertur, etiam per actum simplicis complacentiæ, ad res ut sunt in statu meræ possibilitatis, ut supra ostensum est: At salus reproborum non potest esse incompletè & inchoativè futura, seclusis auxiliis sufficientibus, ut constat ex dictis articulo precedenti: Ergo per voluntatem antecedentem præparantur media & auxilia ad salutem sufficientia.

Diss. 2.
Art. 4.

106.

Ex his confutata manet responsio & doctrina Jansenii, asserentis Deum per voluntatem antecedentem, præparasse quidem hominibus auxilia ad salutem sufficientia, in statu innocentiae; non tamen in statu naturæ lapsæ, in quo privantur hujusmodi auxiliis, in poenâ peccati originalis, ut enim supra ostendimus, homines in statu naturæ lapsæ, non minus sunt elevati ad ordinem & finem supernaturalem, quam in statu innocentiae: unde si talis elevatio & ordinatio, sine auxiliis sufficientibus stare non possit, manifestum est per voluntatem antecedentem præparari auxilia sufficientia, non solum pro statu innocentiae, sed etiam pro statu naturæ lapsæ.

107.

Præterea, Christus Dominus prædestinatus est universalis Redemptor, præviso peccato originali, ut supra ostendimus; Ergo post tale peccatum, fuit in Deo voluntas salvandi omnes homines, & illis præparandi media & auxilia ad salutem sufficientia.

108.

Tertiò, si quando D. Thomas dicit, quod *Deus paratus est omnibus dare gratiam: vult enim omnes homines salvos fieri, non loqueretur de hominibus prout nunc sunt, sed tantum de voluntate illos salvandi in obedientia ad Deum innocentis, non dixisset, Deus vult omnes homines salvos fieri, & paratus est omnibus dare gratiam, sed vult omnes homines salvos fieri, & paratus fuit gratiam illis dare: quia, ut supra arguebamus contra Jansenium, in præterito & non in præteriti debet exprimi Dei voluntas, cum præterit tempus impletionis illius.*

109.

Deinde, Deus in statu naturæ lapsæ obligat homines ad præcepta supernaturalia: At secluso auxilio sufficienti, talis obligatio nequit subsistere ut statim ostendimus: Ergo etiam in statu naturæ lapsæ, Deus per voluntatem antecedentem præparat hominibus auxilia sufficientia.

110.

Probatur ergo ultimò conclusio aliâ ratione fundamentali. Eo ipso quòd Deus per voluntatem antecedentem ordinat homines ad salutem, & finem supernaturalem, eos obligat ad observanda præcepta supernaturalia, quæ sunt media ad ejus consecutionem necessaria: juxta illud Christi *si vis ad vitam ingredi, serva mandata*: Sed non potest homo, sine auxiliis sufficientibus obligari ad observantiam præceptorum supernaturalium: Ergo Deus per voluntatem antecedentem præparat hominibus auxilia sufficientia. Major patet, minor probatur. Homo non potest obligari ad impossibile: Sed observantia præceptorum supernaturalium, sine auxilio supernaturali, saltem sufficienti, impossibilis est: Ergo secluso tali auxilio, ad illam obligari nequit.

A Major constat ex Tridentino sess. 6. cap. 11. ubi dicitur, quòd *Deus impossibilia non jubet, & ex Augustino de Natura & Gratia cap. 69. dicente, firmissimè creditur, Deum justum & bonum impossibilia non potuisse præcipere. Et serm. 191. de Tempore: Excogitatur eorum blasphemia qui dicunt impossibile aliquid à Deo esse præceptum. Et serm. 6. Nec impossibile aliquid potuit imperare qui justus est, nec damnatus est hominem pro eo quòd non potuit vivere, qui pius est. Idem docet D. Thom. in 2. dist. 28. q. 1. art. 3. his verbis: *Deus non est magis crudelis quam homo: sed homini imputatur in eo delictum, si oblitet aliquid per præceptum ad id quòd implere non potest: ergo hoc de Deo nullo modo est estimandum.**

B Minor etiam non est minus certa: Cum enim homo ex totis viribus liberi arbitrii, non possit elicere actus supernaturales, ut in pluribus Conciliis contra Pelagianos definitum est, observantia præceptorum supernaturalium, sine auxilio gratiæ, non minus est homini impossibilis, quam impossibile est aquilæ volare sine alis, vel equo currere sine pedibus.

Hoc argumentum maxime torquet Jansenium unde ut ab illo se expediat, in omne latus se vertit, & varias adhibet responsiones. In primis dicit, præcepta supernaturalia impleri posse sine auxilio sufficienti, à Scholasticis, inquit, ex principiis Philosophiæ petito; à justo quidem, per gratiam & charitatem; à fidei, per fidem; & ab infidei, per liberum arbitrium, ratione cuius est capax recipiendi à Deo gratiam, & dona supernaturalia.

Sed contra: *Habitus gratiæ & charitatis, ut docet D. Thomas 1. 2. qu. 109. art. 9. non habent rationem auxilii plenè sufficientis ad evitanda peccata, & observanda præcepta supernaturalia, quia cum illi habitus imperfectè participantur ab homine viatore, neque sint hic in suo statu perfecto & connaturali, non possunt perfecte operari, nec reddere hominem completè potentem ad actus supernaturales eliciendos, nisi auxilio actuali juventur, sicut inquit Augustinus*

oculus corporis, quamvis plenissime sanus, non potest cernere nisi candore lucis adjuvetur. Item fides, cum sit in intellectu, non potest elevare voluntatem, & illam reddere intrinsecè potentem ad eliciendos actus supernaturales charitatis & contritionis: Ergo illa in peccatore fidei non potest habere rationem auxilii sufficientis ad observanda præcepta supernaturalia. Denique in infidei, omni habitu supernaturali destituta, sola capacitas & potentia obedientialis, quam habet ut elevetur à Deo ad opera supernaturalia, non potest habere rationem auxilii sufficientis ad observanda præcepta ordinis supernaturalis: alioquin etiam homo posset dici potens ad volandum, ad resuscitandos mortuos, & ad patranda alia opera miraculosa, quia potest à Deo recipere alas, & facultatem patrativam miraculorum, atque ad illa capacitatem, & potentiam obedientialem passivam habet.

E Respondet secundò Jansenius, quòd sicut occidens hominem cum ignorantia concomitante, non excusatur à peccato, quia ignorantia non est causata talis occisionis: ita etiam impotentia quæ est in homine, defectu auxilii sufficientis ad observanda præcepta, non excusat illum à peccato transgressionis, vel omissionis præcepti: quia talis impotentia non est antecedens, sed concomitans: non enim inquit ideo transgreditur

præceptum, quia non potest illud observare, sed A
 quia non vult; quod ex eo patet, quod nescit se
 non potest implere præceptum, imò parat se pos-
 se, & tamen non vult illud implere; & ita affe-
 ctus est, ut etiam si posset, illud tamen observa-
 re non vult. Unde sicut si quis ignoraret januam do-
 mæ esse clausam, ac proinde se non posse ire in
 Ecclesiam, vellet tamen in eam non ire, cum ur-
 get præceptum audiendi Missam, peccaret, licet
 non posset Ecclesiam ingredi, quia talis impo-
 tentia se haberet merè concomitanter & per
 accidens, & non influeret in talem volitionem.
 Ita similiter, quamvis, homo defectu auxilii suf-
 ficientis, sit impotens ad observandum præcep-
 tum, peccat tamen illud non observando; quia
 impotentia non est antecedens, nec influit
 in talem transgressionem, sed se habet merè
 concomitanter & per accidens.

Verum hæc responsio est magis subtilis quam
 solida: licet enim verum sit, impotentiam con-
 comitantem, quæ se tenet ex parte potentie exe-
 cutivæ, non excusare à peccato, ut patet in ex-
 emplo adducto, id tamen non potest dici de im-
 potentia, quæ se tenet ex parte voluntatis, quæ
 nunquam ita est concomitans, quin etiam sit an-
 tecedens. Ratio est, quia impotentia voluntatis,
 unde quæque proveniat, impedit libertatem, ad
 quam requiritur potentia proxima & completa
 ad operandum; defectus autem libertatis excu-
 sat à peccato. Unde patet dilucidè, quod inter
 illum, qui ignorans januam esse clausam, non
 vult ire in Ecclesiam, & eum, qui defectu auxilii
 sufficientis non observat præceptum, repetitur:
 primò enim peccat, quamvis sit impotens ad
 audiendam Missam; quia licet non possit illam
 audire, adhuc tamen remanet liber, & potest
 habere voluntatem illam audiendi, si non ad-
 fect illud impedimentum quod ignorat. Secun-
 dus verò, defectu auxilii sufficientis, non solum
 non potest observare præceptum, sed nec etiam
 velle illud observare, cum non solum non re-
 quiratur auxilium supernaturale, ut homo de fa-
 cto observet præcepta typice naturalia, sed etiam
 ut ea observare velit: eo quod talis volitio, ut
 patet habens objectum supernaturale, non mi-
 nus sit supernaturalis, quam ipsa præcepti ob-
 servantia.

Respondet tertio Janenius, quod licet homo
 in statu naturæ lapsæ, defectu auxilii sufficientis,
 sit impotens ad observanda præcepta superna-
 turalia, non excusatur tamen à peccato trans-
 gressionis, vel omissionis præcepti; quia talis
 impotentia, & carentia auxilii sufficientis, ori-
 tur ex culpa præcedenti, scilicet ex peccato ori-
 ginali, cuius merito Deus denegat hominibus
 in statu naturæ lapsæ auxilium illud sufficiens,
 quod Adamo contulerat in statu innocentie.
 Quare sicut ille Sacerdos, qui projiciendo bre-
 viarium in mare, se redderet impotentem ad re-
 citandum officium, non excusaretur à culpa; ita
 nec homines in statu naturæ lapsæ à peccato ex-
 cusantur, quamvis sint impotentes ad observan-
 da præcepta, quia talem impotentiam contraxe-
 runt peccando in Adamo, in quo tanquam in capi-
 te voluntates omnium hominū continebantur.

Sed contra primò: Homines non semper pec-
 cant in eo, quod vitare non possunt, etiam si talis
 impotentia ex peccato præcedenti proveniat, ut
 docet S. Thomas 2. contra Gentes cap. 159. & pa-
 tet in eo, qui ob suam culpam incidit in mor-
 bum, ex quo sit impotens ad jejundandum, vel

audiendam Missam: talis enim, ut communiter
 docent Theologi, non peccat non jejundando,
 vel non audiendo Missam; etsi factus sit impo-
 tens ex peccato præcedenti: Ergo similiter, si
 homines essent impotentes ad implenda præce-
 pta supernaturalia, & carent auxiliis suffi-
 cientibus ad illa observanda, non peccarent ea
 transgrediendo, vel omitendo, quamvis talis
 impotentia, & carentia auxiliorum proveniret
 ex peccato Adam, & esset voluntaria in capite.
 Sicut nec peccant in motibus primò primis,
 provenientibus ex rebellionè appetitūs, &
 morbo concupiscentiæ, relicto ex peccato origi-
 nali, & culpa primæ parentis, quia tales motus
 inordinatos impedire non possunt.

Secundò, quamvis daretur ex hæc responsio-
 ne, aliquo modo salvari inexcusabilitatem pec-
 catorum, non salvatur tamen possibilitas præce-
 ptorum supernaturalium in statu naturæ lapsæ:
 hæc enim, ut supra ostendimus, secluso auxilio
 sufficienti, non potest subsistere. Atqui in statu
 naturæ lapsæ salvari debet non solum inexcusa-
 bilitas peccatorum, sed etiam possibilitas præ-
 ceptorum supernaturalium, ut constat ex defi-
 nitione Tridentini supra relata, & ex nova
 Constitutione Innocentii X. Ergo non valet
 talis responsio.

Tertio, Deus in no va lege quadam imposuit
 præcepta de novo omnibus hominibus: est au-
 tem valde durum, quod ad nova obligaret, &
 vires ad ea adimplenda sufficientes non tribue-
 ret: hoc enim esset injicere de novo laqueos ani-
 mabus, novas & inevitabiles occasiones peccan-
 di præbendo; cum lex, sine spiritu gratiæ vivifi-
 cante, sit licet era occidens, ut fuse profequitur
 Augustinus in libro de spiritu & littera.

Respondet utimò Janenius, duplicem posse
 dici in homine impotentiam Unam quæ pro-
 venit ex defectu alicujus quod non potest, quan-
 tumlibet magnâ voluntate, hoc est quantumlibet
 fortiter volendo, suppleri. In his angustiis ille
 est, qui v.g. amissum breviarium, non potest enim
 defectu illius, licet ardentè velit, horas canoni-
 cas recitare; & talis impotentia, inquit, non adim-
 plentem præcepta excusat, quia ob eam vel ex-
 tingui ut præceptum, vel ejus ommissio non im-
 puatur. Alia est impotentia est, quæ ex defectu i-
 phius voluntatis, seu volitionis oritur, quæ si ad-
 esse, quam a esse debet, facillimè præceptum im-
 plere ut; & hæc impotentia faciendi nullo mo-
 do excusat eum, qui non implet quod præcipitur
 quia potest implere si vellet. Cum ergo homines
 in statu naturæ lapsæ hoc secundo modo sint im-
 potentes ad observanda præcepta supernatura-
 lia, & possent ea implere si vellet, eorum trans-
 gressio, vel ommissio illis imputatur in culpam.

Sed contra: quando dicitur, quod homo in
 statu naturæ lapsæ possit implere præcepta, si
 vellet, vel hoc intelligitur de voluntate inefficaci
 & conditionata, quæ velleitas appellatur; vel de
 voluntate absoluta & efficaci, quæ est voluntas
 simpliciter & propriè dicta: Primò non potest di-
 ci, quia voluntas inefficax & conditionata fertur
 etiam ad impossibilia. Si verò secundò affir-
 mur, recurrit difficultas principalis argumenti,
 quia homo in statu naturæ lapsæ, sine auxilio
 gratiæ, ita est impotens ad habendam volitionem
 absolutam & efficacè diligendi Deum super omnia,
 quam ad ipsum actum dilectionis supernatura-
 lis elicendum. Unde sicut ridiculum esset dicere
 quod homo volaret, aut mortuos suscitaret, si

117.

118.

119.

120.

vellerita non minus videtur absurdum asserere, quod homo destitutus omni auxilio supernaturali, si veller, diligeret Deum super omnia: ille enim sine auxilio gratiae, non minus impotens est ad diligendum Deum dilectione supernaturali, quam columba sine alis est impotens ad volandum. Quare Propheta, pennas illas spirituales ad volandum, id est auxilia supernaturalia ad diligendum Deum, ab ipso postulabat, quando dicebat: *Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo, & requiescam?* Adde quod, in ordine rerum bene composito, potentia ad volitionem praesupponi debet, non vero volitio ad potentiam: prius enim est quod possimus aliquid praestare, quam quod velimus illud efficere, alioquin vellemus impossibilia.

121. Non est etiam omittendum, quod D. Aug. hanc responsum in Pelagianis saepe impugnare videtur, praesertim lib. 2. de peccatorum Meritis cap. 3. ubi loquens de Pelagianis sic ait: *Acutè sibi videntur dicere, quasi nostrum hoc illis ignoret, quod si nolimus non peccamus, nec praeceperet Deus homini, quod esset humana impossibile voluntati.* Et libro de Gestis Pelagii cap. 6. ait: *Posse hominem, si velit esse sine peccato &c. & Dei mandata custodire: hanc enim possibilitatem Deus dedit illi, cum adiutorio Dei, & gratia.* Ex quo intelliges, quod quando idem August. aliis in locis dicit, quod homo faceret Dei mandata, si veller: per *si veller*, non excludit, sed potius includit ipsum auxilium gratiae, tam sufficientis quod dat possibilitatem volendi & operandi, quam efficacia, quod ipsam determinationem voluntatis ad volendum & operandum inspirat & operatur in nobis.

§. II.

Solvuntur Argumenta cuiusdam Doctoris Sorbonici.

Contra nostram conclusionem plura objicit Antonius Arnaldus, Doctor Sorbonicus, seu Author opusculi cui titulus est, *Vindicta S. Thomae* te. 3. art. 7. quae breviter hic referemus, ac refellemus.

122. Arguit primum in hunc modum. Voluntas Dei antecedens de salute omnium hominum, secundum D. Thomam, nihil est aliud quam velleitas quaedam, quae solum naturam humanam secundum generalem rationem naturae, & ut à Deo ad salutem condita est, respicit: Atqui voluntas per quam Deus hominibus in statu naturae corruptae media necessaria ad salutem praeparat & confert, & gratias aliquas dare decernit, non est illa voluntas, per quam Deus naturam humanam generaliter in se, & ut est à Deo condita, respicit; sed est voluntas per quam Deus respicit homines in particulari ut sunt in seipsis, secundum conditiones quae illos circumstant: Ergo Deus per voluntatem antecedentem, nulla hominibus in hoc statu ad salutem media praeparat, & nullas eis gratias dare decernit, nihilque penitus circa eorum salutem operatur.

123. Secundo, per eam solum voluntatem Deus operatur in hominibus quae ad eorum salutem conducunt, per quam illa simpliciter vult: Atqui Deus per voluntatem antecedentem nihil vult simpliciter eorum quae ad hominum salutem conducunt; quia Deus ea quae vult per voluntatem antecedentem, non vult simpliciter, sed solum secundum quid; & circa illa habet solum velleitatem, non vero absolutam voluntatem, ut ait S. Thomas: Ergo Deus per voluntatem antecedentem

atque nihil operatur eorum quae ad hominum salutem conducunt, ac proinde per illam nullam gratiam confert vel praeparat.

Confirmatur ex D. Thoma in 1. dist. 47. quaest. art. 2. ubi docet: quod operatio non respondet voluntati antecedenti, sed consequenti: Ergo ex D. Thoma, Deus nihil operatur, nisi ex voluntate consequenti, ac proinde per illam tantum, non vero per voluntatem antecedentem, confert auxilia gratiae.

Tertio, idem S. Doctor comparat voluntatem Dei antecedentem circa hominum salutem, voluntati iudicis, qui simpliciter vult homicidam suspendi, sed secundum quid vult eum vivere, scilicet in quantum homo est. Sicut ergo iudex ex hac voluntate quae vult homicidam vivere, nulla ei media praeparat, quibus capitis poenam evadere possit; ita Deus ex voluntate quae vult omnes homines salvari, in quantum ex parte sua dedit eis naturam ad beatitudinem ordinatam, nulla eis media praeparat; nullasque gratias decernit, quibus salutem consequi possint.

Denique, illa voluntas antecedens complectitur non solum adultos, sed etiam parvulos in utero materno sine baptismo decedentes: Sed pro illis nulla datur media vel remedia ad salutem sufficientiam, cum baptisimus qui in nova lege est unicum medium institutum à Christo pro salute parvulorum, non possit illis applicari; quia in tali statu non possunt subjungi operationi Ministrorum Ecclesiae, ut supra cum S. Thoma annotavimus: Ergo per voluntatem antecedentem non dantur omnibus media, seu auxilia, ad salutem sufficientiam.

Ad primum respondeo negando Majorem: quando enim D. Thomas docet quod voluntas antecedens est illa quae respicit naturam humanam, secundum rationem generalem naturae, non intendit quod respiciat illa ut sic, & ut praesertim à Platone; quia natura humana, sub tali statu & praesertione, nullum adum divinae voluntatis terminare potest; ut sic enim praesertita, est in statu merae possibilitatis: Deus autem mere possibilis non vult, nec amat, etiam per amorem simpliciter complacentiae, ut supra ostendimus. Voluntas ergo antecedens dicitur respicere naturam humanam secundum se, & secundum rationem generalem naturae, quatenus respicit omnes homines in individuo, & in particulari, ut conveniunt & communicant in eadem natura ad salutem condita, & ad finem supernaturalem elevatam: unde cum talis elevatio sine auxiliis sufficientibus subsistere nequeat (ut supra ostendimus) per voluntatem antecedentem Deus praeparat omnibus hominibus auxilia ad salutem sufficientiam.

Ad secundum, concessa Majori, distingui Minorem: Per voluntatem antecedentem, Deus nihil vult simpliciter eorum quae ad hominum salutem conducunt, efficaciter, concedo: ineffaciter, nego. Similiter distingui Consequens: Ergo per voluntatem antecedentem nihil operatur eorum quae ad hominum salutem conducunt efficaciter, concedo: ineffaciter, nego; itaque licet media ad salutem efficaciter conducant, Deus velle praeparat per voluntatem consequentem, & praedestinationem, quae est specialis providentia ordinis supernaturalis, & definitur ab Augustino, *praeparatio beneficiorum quibus certissime liberantur quicumque, liberantur: media tamen & auxilia, quibus homo sufficienter ad vitam aeternam pro-*